Daltonboek

Amsterdam, september 2026

De Kleine Kapitein is vanaf de oprichting in 2004 een originele en Amsterdamse Daltonschool waar leerkrachten, ouders en het bestuur bewust hebben gekozen voor het Dalton gedachtegoed.

Wij kiezen op de Kleine Kapitein voor Dalton, omdat wij het belangrijk vinden, dat onze kinderen een open en bewuste houding ontwikkelen en verantwoordelijk zijn voor hun eigen leerproces. Zo leren zij bewuste keuzes te maken.

Doordat kinderen elkaar respecteren, belangstelling voor elkaar hebben en van en met elkaar leren. Er ontstaat dan een pedagogisch klimaat waarin onze kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Differentiatie is ons uitgangspunt. Er is sprake van keuzevrijheid voor de kinderen bij het bepalen van wat ik wanneer doe, maar het behalen van de doelen is belangrijk. Hierdoor krijgen kinderen ruimte en inzicht en creëren we de eerder genoemde verantwoordelijkheid voor het proces.

Dit Daltonboek is geschreven voor en door het team van Dalton Kindcentrum De Kleine Kapitein.

Inhoud

Hoofdstuk 1. Waar DKC De Kleine Kapitein voor staat

Hoofdstuk 2. Doorgaande lijn en werkwijzen

2.1 Vrijheid en verantwoordelijkheid
2.2 Zelfstandigheid
2.3 Samenwerken
2.4 Reflectie
2.5 Effectiviteit
2.6 Dalton in ons bewegingsonderwijs
2.7 BSO binnen ons Dalton Kindcentrum

Hoofdstuk 3. Borging en ontwikkeling kernwaarden op team- en schoolniveau.

3.1 Borging
3.2 Scholing
3.3 Dalton ontwikkelplan 2019-2024

Literatuurlijst

Bijlagen

- Leerlingenbladen rapport
- Poster leerlingenraad
- Voorbeeld handelingswijzer
- Weektaak groep 1/2
- Weektaak groep 3
- Weektaak groep 4
- Weektaak groep 5 t/m 8
- Daltondoelen
- Taakomschrijving Dalton-coördinator
- Kijkwijzer Dalton groep 3 t/m 8
- Leerkrachtcompetenties

Hoofdstuk 1. Waar DKC De Kleine Kapitein voor staat

Als Dalton Kindcentrum hebben wij onze visie praktische uitwerking gegeven middels de vijf kernwaarden: samenwerken, vrijheid en verantwoordelijkheid, effectiviteit, zelfstandigheid en reflectie. Ons DKC is een leefgemeenschap waarin kinderen, leerkrachten, ouders, schoolleiding, pedagogisch professionals en bestuur op een natuurlijke en gestructureerde wijze samen leven en werken. Ons DKC is een oefenplek voor democratisering en socialisering. Een omgeving waarin kinderen zich veilig en gewaardeerd voelen is een vereiste voor een goede ontwikkeling. Daarnaast is het hanteren van herkenbare structuren belangrijk, omdat het kinderen zicht geeft op de verwachtingen die we van elkaar hebben.

Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken en eigen wegen te vinden. Vrijheid in het Daltononderwijs is de gelegenheid krijgen om het werk zelf te organiseren. Volgens Helen Parkhurst is de wil tot werken, exploreren, ontwikkelen en leren te versterken als kinderen verantwoordelijk gemaakt worden voor het eigen schoolwerk en wanneer kinderen actief kunnen zijn. (Zie Berends, R. (2014)) Parkhurst ziet activiteit als een essentiële psychologische basis voor ontwikkeling. Een kind leert verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving te dragen als zijn omgeving hem daarvoor de ruimte en mogelijkheden biedt.

Onderwijs behoort kinderen ook cultureel en moreel te vormen, zodat zij zelfredzaam en sociaal verantwoordelijk worden. Het Daltononderwijs is gericht op een effectieve inzet van tijd, menskracht en middelen. Zelfstandig leren en werken op ons DKC is actief leren en werken. Deze manier van werken stimuleert het probleemoplossend denken van kinderen. Nadenken over je eigen gedrag en je eigen werk, is op Daltonscholen belangrijk. (www.dalton.nl) Aan de hand van deze pijlers bereiden wij de kinderen voor op verschillende rollen in de samenleving:

Het kind in het vervolgonderwijs

Wanneer het kind de overstap naar het vervolgonderwijs maakt, is hij/zij in staat om op diverse niveaus van verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en samenwerken te functioneren. Zo bereiden wij hen voor op het plannen van werk, het stellen van doelen en het evalueren hiervan.

De volwassene als beroepsbeoefenaar

In de meeste beroepen in onze moderne, westerse kennismaatschappij worden initiatief,verantwoordelijkheidsgevoel en creativiteit verwacht. Vaak zal er moeten worden overlegd met collega's, met opdrachtgevers en met diverse instanties. Zowel zelfstandigheid als het goed kunnen samenwerken zijn daarbij essentieel.

De volwassene als medeburger

De maatschappij is gebaat bij mensen die zich actief inzetten voor de samenleving. Daarvoor is maatschappelijk bewustzijn nodig. Wij werken aan dat bewustzijn door kinderen te stimuleren tot zelfreflectie op hun leerproces, hun gedrag en hun omgang in de groep dragen bij aan het gevoel erbij te horen en bij te dragen aan de eigen omgeving.

In dit Daltonboek beschrijven wij waar wij voor staan, hoe we vorm geven aan de doelen die wij binnen het Daltononderwijs belangrijk vinden en wat we daar in de

praktijk mee doen. Op organisatorische, huishoudelijke, praktische en overige zaken geven wij als school duidelijkheid in onze schoolgids.

Wij kunnen alles beschrijven, maar waar het werkelijk om gaat is hoe wij in de dagelijkse praktijk met de kinderen werken. Ons onderwijs is (en blijft) in ontwikkeling. Dat geldt ook voor de Daltonontwikkeling en dit document. Inzichten en visies op werkwijze kunnen veranderen en dat betekent dat dit handboek regelmatig aangepast wordt. Het met elkaar bezig zijn met de ontwikkeling van het onderwijs maakt dat het werken met kinderen leuk en interessant blijft. Als team zijn wij trots op de inhoud die wij geven aan ons onderwijs en opvang. We zien er met elkaar op toe dat gestelde doelen, gemaakte afspraken en structuren vastgehouden en verder ontwikkeld worden. Wij willen ons enthousiasme delen met iedereen die ons DKC bezoekt.

Hoofdstuk 2.

Doorgaande lijn en werkwijzen op De Kleine Kapitein.

2.1 Vrijheid en verantwoordelijkheid.

Vrijheid is belangrijk om eigen keuzes te kunnen maken en een eigen weg te vinden binnen de maatschappij. Op De Kleine Kapitein krijgen de kinderen de gelegenheid om het werk zelf te organiseren. De leerstof, de eisen die daaraan worden gesteld, de afspraken en de grondwet vormen de grenzen waarbinnen de kinderen hun vrijheid leren gebruiken. Wij geven hierbij de verantwoordelijkheid aan de kinderen en hebben vertrouwen in de kinderen. Een kind leert verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving te dragen. Door kinderen meer vrijheid te bieden, kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve houding ontwikkelen. Maar vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. Het is een taak van de leerkracht om ieder kind structuur te bieden om vrijheid binnen grenzen te leren hanteren. Hierbij legt het kind waar nodig verantwoording af aan zijn leerkracht of pedagogisch professional, zijn groepsgenoten en zijn ouders over de verwerking van zijn proces. Hierbij is het belangrijk naar het kind te kijken, welke ruimte deze aankan. Zo is de mate van vrijheid voor ieder kind anders.

Wat doen wij om dit te bereiken

De kinderen worden al vanaf de babygroepen gestimuleerd in hun zelfstandigheid en verantwoordelijkheid. Dit gaat stap voor stap en de pedagogisch professionals bieden ondersteuning waar nodig. Zo ontwikkelen de kinderen vertrouwen in zichzelf. De kinderen leren al in groep 1/2 dat zij verantwoordelijk zijn voor hun taken, de planning, registratie en evaluatie hiervan. Er wordt gedurende week regelmatig gekeken naar de voortgang, door zowel de leerkracht als ouders bij binnenkomst.

Huishoudelijke taken

Alle kinderen vanaf 2 jaar hebben een huishoudelijke taak waarmee we hen verantwoordelijkheid voor de omgeving aanleren. Deze taken hangen in de ruimte en zijn inzichtelijk voor iedereen. Deze taken worden per groep met de kinderen afgestemd. Iedere dag wordt afgesloten met de uitvoering van deze taakjes. De taken worden regelmatig gewisseld. Binnen de BSO zijn er geen huishoudelijke taken omdat alle leerlingen op verschillende tijdstippen vertrekken. Er is wel veel aandacht voor de omgeving. Na het eten ruimen kinderen hun eigen bord, beker en bestek op en helpen zij mee met het afruimen en schoonmaken van de tafel. Kinderen ruimen na het spelen samen de gebruikte materialen op.

Kind van de dag en complimenten geven en ontvangen

Bij de peutergroepen starten we met het zonnetje van de dag. Het zonnetje van de dag is die dag de hulp van de pedagogisch professional en heeft specifieke hulptaakjes. Bijvoorbeeld: het uitdelen van eten en drinken. Ook mag het zonnetje van de dag naast de juf zitten.

In de groepen 1/2 is een kind van de dag. Hij/zij helpt met allerlei taken en heeft bepaalde privileges. Bijvoorbeeld: naast de juf in de kring, de tassen uitdelen, het dagritme bijhouden etc..

In alle groepen is er een vorm gekozen om een kind in het zonnetje te zetten of elkaar opstekers te geven. Dit kan bijvoorbeeld door middel van een opstekerbal, een zonnetje van de week of het opstekerboekje. Het doel is leidend, de vorm mag in elke groep verschillen.

Taakspel

Taakspel is een preventieve methode die gespeeld kan worden ter bevordering van de taakgerichte werksfeer en de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Wij spelen Taakspel als interventie methode en niet structureel. Wij zetten dit in wanneer de taakgerichtheid van groepen niet is zoals we verwachten.

De kinderen zitten in tafelgroepjes, deze groepjes hebben een naam die door de kinderen is bedacht. Ieder groepje heeft een poster aan de muur waarop de beloningen gespaard kunnen worden. Voorafgaand aan de Taakspelronde wordt de beloning vastgesteld. Dit kunnen week- of maandbeloningen zijn.

Leerkrachten geven positieve en mondelinge feedback, negatieve feedback wordt slechts gemarkeerd door het wegpakken van een kaartje van het tafelgroepje. Met als uiteindelijk doel: het spelen van Taakspel zonder kaartjes en het ongewenste gedrag volledig te negeren. De basis van deze methodiek is wel verweven in onze reguliere aanpak. *Wat je aandacht geeft groeit.*

Intekenen instructies

In groep 1/2 kunnen de kinderen vrijwillig deelnemen aan de kleine kring als zij hiervoor niet al zijn uitgenodigd door de leerkrachten. De kinderen in de groepen 3 t/m 8 zijn ingedeeld in drie niveaugroepen. De instructie onafhankelijke groep, de instructie afhankelijke groep en de basisgroep. De leerkracht vertelt altijd aan alle kinderen het doel waaraan gewerkt wordt in een kleine groep. Aansluiten is altijd mogelijk. Daarnaast werken wij steeds met instructies naar behoefte. Dit zijn we steeds meer aan het uitbouwen met pilots. Een voorbeeld hiervan is: met blauwe en gele bekers kun je deelname aan instructie aangeven. Kinderen zetten de blauwe beker op tafel als zij denken dat zij de instructie niet nodig hebben en de gele beker op tafel als zij denken de instructie wel nodig te hebben.

Keuzevrijheid binnen ons DKC en op de leerpleinen

Vanaf de peutergroepen bieden wij gestructureerde activiteiten aan, afgewisseld met vrij spel. Op dinsdag en donderdag maken de oudste peuters gebruik van het leerplein bij de onderbouwgroepen. Ze spelen samen met de kleuters. Zo zorgen we samen voor een zachte landing en een mooie doorgaande lijn.

Ook het maken van keuzes en samen te spelen met de kleuters helpt hen de doorgaande lijn naar de kleutergroep soepel te laten lopen.

Ook de peutergroepen hebben een eigen leerplein. Op activiteiten tafels wordt wisselend spel aangeboden waar kinderen uit kunnen kiezen. Hierbij stimuleren wij de keuzevrijheid maar ook het samenspelen met kinderen van verschillende groepen

De kinderen hebben op De Kleine Kapitein de vrijheid om te kiezen waar ze werken/spelen, wat de volgorde van het werk is en voor een deel hoe ze te werk gaan tijdens het zelfstandig werken. Er is altijd ruimte om te werken aan een persoonlijk doel en om aan doelen te werken op een andere manier dan bijvoorbeeld de methode.

Er is ruimte om op het leerplein te werken/spelen. In ieder groep vanaf groep 3 hangen gelamineerde kaarten, waar kinderen met een whiteboardstift hun naam op kunnen schrijven, zodat de leerkracht overzicht heeft wie, waar aan het werk is. De medewerkers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het aanspreken van kinderen op hun werkhouding en begeleiden de kinderen ook daar met de taken.

Binnen BSO krijgen kinderen de vrijheid om zelf keuzes te maken binnen een veilige omgeving. Tegelijkertijd leren zij verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen gedrag, de groep en de omgeving. De kinderen kunnen wekelijks via de activiteitenlijst aangeven welke activiteiten zij graag willen doen. Kinderen kiezen zelf aan welke activiteiten zij willen deelnemen.

Naast de aan- en afwezigheidsregistratie gebruikt de BSO dagelijks een whiteboard met de Dalton-dagkleur. Kinderen geven met hun eigen sticker zelfstandig aan in welke ruimte zij zijn en verplaatsen deze wanneer zij van ruimte wisselen. Zo nemen zij zelf regie en verantwoordelijkheid.

Rapportage

In de peuter- en kleutergroepen maken we gebruik van ‘Mijn kleutergroep’. Via dit leerlingvolgsysteem volgen we de kinderen op de verschillende ontwikkelingsgebieden, ook de Daltonontwikkeling wordt hierin meegenomen. Hierbij volgen we het kind op basis van instroom/leeftijd. Gedurende de kleuterperiode wordt hier door de leerkracht drie keer een verslag over geschreven en vinden er gesprekken met ouders plaats. In de groepen 1/2 beschrijven wij: de zelfredzaamheid, het functioneren met een maatje, het uitvoeren van de maatjestaak, het plannen van de weektaak, de taakgerichtheid, de concentratie en omgaan met uitgestelde aandacht.

In de rapporten van de groepen 3 t/m 8, die we twee keer per jaar uitreiken, hebben we alle Dalton kernwaarden omschreven welke gescoord kunnen worden middels een 5-punts schaal. In het vak eronder schrijven wij iets over de intrinsieke motivatie, het plannen en dan kan er nog een keuze gemaakt worden om iets te schrijven over omgaan met feedback of de 21e eeuwse vaardigheden.

Gesprekken met ouders en kinderen

Vanaf groep 3 voeren wij de oudergesprekken met de kinderen erbij. Twee van de vier gesprekken gedurende het schooljaar zijn op basis van het rapport. Vanaf groep 5 hebben zij ter voorbereiding op dit gesprek een onderdeel van het rapport zelf ingevuld. De kinderen schrijven een eigen verhaaltje waarin zij een sterk punt en verbeterpunt van zichzelf verwerken. Er moet in elk geval iets over motivatie, gedrag, hun werk en hoe ze werken aan de weektaak in staan. Tijdens het startgesprek hebben de leerlingen ook een grote eigen rol, zij kiezen namelijk zelf kaartjes met aandachtspunten en positieve eigenschappen uit om over te vertellen. Naast dit document bij het rapport maken de kinderen een zelfportret. Tijdens het gesprek komen wij met de ouders hierop terug, de kinderen zijn hierdoor verantwoordelijk voor een deel van de inhoud van het gesprek. In bijlage 1 vind je de voorbeelden van deze bladen die de kinderen zelf invullen.

Vreedzaam

Vreedzaam is een compleet programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het beschouwt de groep en het DKC als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en staan open voor de verschillen tussen mensen.

Vreedzaam wil kinderen opvoeden tot verantwoordelijke en actieve leden van de gemeenschap. Daartoe beschouwen we de groep en de school als oefenplaats. Kinderen leren dat zij deel uitmaken van de gemeenschap die de groep en school vormt en leren daar een bijdrage aan te leveren. Ze leren oog en oor te hebben voor anderen, zich verantwoordelijk te voelen voor het algemeen belang: initiatiefrijk, zorgzaam en betrokken. De pedagogisch professionals van de BSO en het KDV worden ook in deze Vreedzame taal en werkwijze meegenomen.

De leerlingenraad en kinderraad

We willen de kinderen meer betrekken bij ons onderwijs. De leerlingenraad is een goede manier voor kinderen om hun ideeën en meningen m.b.t. school- en leerplezier te uiten. Het houdt ons als school scherp om kritisch te blijven kijken naar ons onderwijs vanuit het oogpunt van de kinderen.

Door de leerlingenraad kunnen kinderen op een democratische manier actief participeren en meedenken over schoolse zaken. Ze denken mee over haalbare zaken. Hierbij zijn succeservaringen belangrijk. Kinderen worden hiermee verantwoordelijke burgers, die actief deelnemen aan het verbeteren van hun omgeving.

Aan het begin van het schooljaar wordt de leerlingenraad verkozen. De raad bestaat uit kinderen van groep 5 t/m 8. Uit elk leerjaar één kind. De Dalton-coördinator of een andere leerkracht die dat jaar verantwoordelijk is voor de leerlingenraad, komt in de groepen 5 t/m 8 langs om informatie te geven over de leerlingenraad. De verkiezing gaat in de groep onder leiding van de leerkracht. Alle kinderen mogen zich verkiesbaar stellen behalve oud-leden. De kandidaten die zich beschikbaar stellen, maken een korte pitch. De kinderen uit de groep maken vervolgens anoniem een keuze.

Waar moet een lid van de leerlingenraad aan voldoen:

- Hij/zij is betrouwbaar, probeert te denken en mee te praten namens alle kinderen.
- Hij/zij moet goed kunnen luisteren naar een ander.
- Hij/zij brengt ideeën (namens de groepen) in tijdens de vergadering.
- Hij/zij durft te spreken en doet verslag uit aan de groep.
- Hij/zij wil tijd besteden aan het uitvoeren/organiseren van eventuele activiteiten.

De leerlingenraad komt één keer in de ongeveer 6 weken onder schooltijd bij elkaar. In de eerste vergadering worden een secretaris en een notulist gekozen. De Dalton-coördinator geeft een korte uitleg. Bijvoorbeeld: *'Hoe zit een vergadering in elkaar?' of 'Wat wordt er van mij verwacht als lid van de leerlingenraad?'*. Tijdens deze vergadering maken de kinderen een groepsfoto en introduceren zichzelf middels een poster in het DKC.

Alle kinderen mogen onderwerpen indienen om te bespreken tijdens de vergadering. Hiervoor deelt de leerlingenraad een brievenbus met de vertrouwenspersonen. Gele briefjes in die brievenbus zijn voor de leerlingenraad. De kinderen vertellen na de vergadering kort in de groep wat er besproken is. De notulen kunnen opgevraagd worden door de andere kinderen. Naast de taak: notulist en secretaris zijn er nog meer taken. Er is een aanspreekpunt onderbouw, middenbouw en bovenbouw. In bijlage 2 vind je de poster van schooljaar 2023-2024 als voorbeeld.

Elk jaar in januari worden er binnen de BSO verkiezingen gehouden voor de kinderraad. Kinderen kunnen zichzelf kandidaat stellen. Gedurende één week krijgen alle kinderen de gelegenheid om hun stem uit te brengen, zodat iedereen de kans heeft om mee te beslissen wie er in de kinderraad komt.

De kinderraad denkt samen met de medewerkers mee over onderwerpen die voor de kinderen belangrijk zijn. Zo kunnen zij ideeën aandragen voor activiteiten en vakantieprogramma's en meedenken over de aanschaf van nieuw speelgoed en materialen. Op deze manier krijgen kinderen een actieve stem binnen de BSO en leren zij verantwoordelijkheid te nemen, samen te werken en mee te denken over hun eigen omgeving.

2.2 Zelfstandigheid

Zelfstandig ontwikkelen en werken op een DKC is actief ontwikkelen en werken. Het kind neemt zelf initiatief om zijn leerdoelen te bereiken. Het kind wil doelgericht werken aan een taak of opdracht en is in staat om hulp te vragen indien nodig en helpt anderen als zij hem/haar om hulp vragen. Het kind bepaalt mede hoe hij/zij werkt aan de gestelde doelen en kan omgaan met uitgestelde aandacht. Het kind krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken. Deze manier van werken stimuleert het probleemoplossend vermogen van kinderen. Binnen BSO stimuleren wij kinderen om zelfstandig te handelen en initiatief te nemen. Wij geven kinderen het vertrouwen om zelf keuzes te maken, oplossingen te bedenken en taken uit te voeren, passend bij hun leeftijd en ontwikkeling. Om later als volwassene goed te kunnen functioneren, moet een kind leren beoordelen welke beslissingen hij/zij moet nemen en wat de gevolgen daarvan zijn. Keuzevrijheid dwingt een kind tot het nemen van zelfstandige beslissingen die voor hem/haar effectief en verantwoord zijn.

Wat doen wij om dit te bereiken

De pedagogisch professionals en leerkrachten sluiten aan bij wat een kind al zelfstandig kan en bieden ondersteuning waar dat nog nodig is. Zelf nadenken en proberen wordt gestimuleerd. Zo wordt naast de zelfstandigheid ook het zelfvertrouwen gestimuleerd. Vanaf de peutergroepen stimuleren wij kinderen om problemen zelfstandig op te lossen of door hulp te vragen aan groepsgenoten. Het open maken van een beker? Het strikken van veters? Het oplossen van conflicten met groepsgenoten? Wij laten de kinderen elkaar hierbij helpen en stimuleren de kinderen de uitdaging aan te gaan. Bij oefenen met zelfstandigheid kun je denken aan; uit een open beker drinken, zelf een boterham smeren, jas en schoenen aan en uittrekken of zelfstandig naar het toilet kunnen.

Dagkleuren

Op het DKC maken wij gebruik van dagkleuren: maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag. Deze dagkleuren worden ingezet voor het structureren van de week, het inplannen van de weektaak of het planbord bij de BSO en het afkleuren van de weektaak. Deze kleuren zijn vanaf de peuters zichtbaar op de groepen.

Handelingswijzers

In alle groepen en gezamenlijke ruimten hangen verschillende handelingswijzers. In de kleutergroepen veelal gebruik makend van foto's, in de andere groepen van pictogrammen en tekst. Wij maken voor bepaalde routines handelingswijzers om kinderen zo een visuele en tekstuele ondersteuning te geven bij dagelijkse routines en processen. Daarnaast geeft het een doorgaande lijn weer in afspraken, structuren en routines. De handelingswijzers hangen op een logische, toepasselijke plek en worden door leerkrachten gemaakt en gedeeld. De handelingswijzers worden naar behoefte ingezet door de leerkracht, alleen als deze ondersteuning nodig is. In bijlage 3 vind je een voorbeeld van een handelingswijzer.

Uitgestelde aandacht

In alle groepen wordt het stoplicht gebruikt voor het aanleren van uitgestelde aandacht. Dit wordt zichtbaar op het digibord via Gynzy.

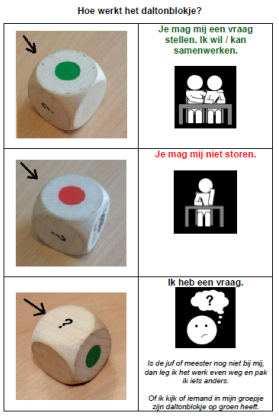
De betekenis is overal hetzelfde:

- Je mag samenwerken met een fluisterstem en op een andere plek werken.
- Je werkt zelfstandig op je plek, maar mag met een fluisterstem een vraag stellen.
- Je werkt zelfstandig zonder vragen te stellen.

In de kleutergroepen is er altijd één van de leerkrachten beschikbaar die de hulprondes loopt. Leerkrachten die een grote of kleine kring geven, zijn niet beschikbaar voor vragen. Deze leerkracht die hulprondes loopt mag dan alsnog alleen benaderd worden via de vragenboog. De kinderen stoppen een foto in de vragenboog en wachten tot de leerkracht tijdens de ronde bij hem of haar is aangekomen.

Kinderen in groep 3 krijgen een Daltonblokje door school uitgereikt. Dit blokje staat vanaf dit leerjaar altijd op tafel:

Rood: 'Ik wil niet gestoord worden.'
Groen: 'Kinderen mogen vragen aan mij stellen.'
? : 'Ik heb een vraag aan de leerkracht.'

Tijdens de vaste hulprondes stopt de leerkracht bij kinderen die het blokje op een vraagteken hebben staan. Kinderen leren hun vraag te "parkeren" en verder te gaan met werk wat ze wel weten/ snappen.

In alle groepen is een timetimer aanwezig op het digibord. Deze wordt aangezet waardoor de kinderen de tijd visueel zien verstrijken en hiermee rekening kunnen houden in de planning van hun werk.

Weektaak

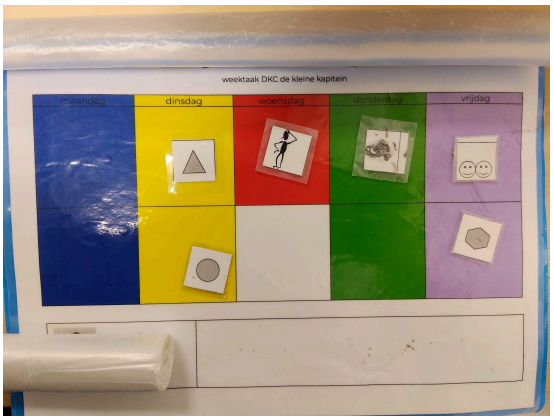
De kinderen leren al in groep 1 dat zij verantwoordelijk zijn voor hun taken, de planning, registratie en evaluatie hiervan. Voor de oudste peuters maakt het KDV gebruik van de vierkante taak die op school wordt aangeboden. Dit is voor een stukje meer uitdaging maar ook onderdeel van onze doorgaande lijn. Er wordt vanaf groep 1 gedurende de week regelmatig gekeken naar de voortgang. Op basis hiervan worden voornemens geformuleerd door zowel de leerkracht als de kinderen.

Het werken met een weektaak heeft diverse doelen:

- kinderen leren zelfsturing en verantwoordelijkheid.
- kinderen leveren een eigen inbreng aan hun eigen weektaak.
- kinderen leren flexibel om te gaan met werk vanuit uitgestelde aandacht.
- kinderen krijgen inzicht in de te besteden tijd.

De weektaak in de onderbouw

De weektaak start op maandag in de kleutergroepen. Op deze dag legt de leerkracht de verschillende opdrachten uit en plannen de kinderen hun weektaak in. Taken worden aangeduid met symbolen. Op het bord hangen de symbolen met daaronder een afbeelding van de taak en het ik-doel. De ik-doelen worden besproken met de kinderen. De activiteiten zijn divers en gericht op verschillende ontwikkelingsgebieden.

De kinderen mogen zelf kiezen wanneer ze welke activiteit uitvoeren. Als ze op maandag de knutselactiviteit willen uitvoeren, bevestigen ze het kaartje met de knutselactiviteit op de maandag en op het dagdeel. De maatjestaak plannen de kinderen op hetzelfde dagdeel als hun maatje in. Als alle kaartjes bevestigd zijn, kunnen de kinderen gaan werken. Op dinsdag t/m vrijdag, meteen als de kinderen het lokaal binnenkomen, kijken de kinderen of ze een taakje hebben gepland op die dag. Zodra de kinderen weten wat ze gepland hebben, gaan ze de activiteit uitvoeren. De activiteiten zijn vrijwel altijd zo samengesteld dat de kinderen de activiteiten zelfstandig of met hun 'maatje' uit kunnen voeren. Alle materialen liggen klaar, de kinderen kunnen de spullen voor de verschillende taken zelf pakken en weer opruimen. Zodra de kinderen de activiteit uitgevoerd hebben, doen ze hun foto in de vragenboog. Ze laten hun taakje/werkje liggen totdat de leerkracht naar hen toe komt. Als de leerkracht het werkje heeft nagekeken en deze samen met het kind heeft geëvalueerd, draaien de kinderen het kaartje waarop de activiteit staat afgebeeld, om. Het symbool wordt dan afgebeeld met een kruis erdoor, zodat de kinderen weten dat ze de activiteit uitgevoerd hebben. De kinderen leggen vervolgens hun weektaak in de weektaakbak en ruimen al het materiaal dat ze hebben gebruikt voor het taakje op.

De weektaak vanaf groep 3

In de midden-/bovenbouw gebeurt de uitleg van de lesstof deels per groep, deels individueel of in een kleine groep. Dit betekent dat er gedurende de dag verschillende vormen van instructie aan bod komen, aan de gehele groep of aan een kleinere groep aan de instructietafel. De verwerking van de stof vindt plaats met behulp van een weektaak, waarop steeds per dag of per week staat aangegeven wat er moet worden gedaan.

Een weektaak bevat leerdoelen die de kinderen moeten behalen, naar aanleiding van instructie. Daarnaast staan er op de weektaak 'kapitaken'. Dat zijn andere taken en materialen om de gestelde doelen te behalen. Het werken met taken geeft de leerkracht de mogelijkheid om opdrachten aan het niveau van de kinderen aan te passen (differentiatie) en eventueel één kind of kleine groepjes kinderen extra te begeleiden.

Wanneer de leerkracht hiermee bezig is, is zij/hij dus niet beschikbaar voor de rest van de groep. Het is mogelijk dat kinderen op hun eigen niveau werken. De kinderen mogen binnen bepaalde marges zelf de volgorde van verwerking kiezen en hun eigen tempo volgen. Deze manier van werken bevordert de zelfstandigheid van de kinderen, terwijl de voordelen van de groepsinstructie ook blijven bestaan. De weektaak omvat instructies en verwerkingsopdrachten. Met behulp van kolommen kunnen de kinderen taken plannen en afkleuren. De instructies staan vast en worden door de leerkracht bepaald en gepland. De instructies worden zowel klassikaal als in kleine groepen gegeven. We proberen de leerstof zo goed mogelijk op niveau aan te bieden.

De instructiemomenten staan met een i vermeld op de weektaak en ze staan eveneens met tijden aangegeven op het kwartiertjesrooster. De kinderen weten dan precies hoe laat een bepaalde instructie aan bod komt. In groep 3 krijgen de kinderen een weektaak, maar worden de taken per dag aangegeven en gepland. Op deze manier leren de kinderen hoeveel taken ze op een dag ongeveer kunnen maken. In groep 4 wordt gekeken of kinderen eraan toe zijn om per week te gaan plannen. Dit gebeurt in overleg met de kinderen. Zodra kinderen eraan toe zijn, worden de taken per vak aangegeven en gaan ze per week plannen.

Behalve alle vakken zijn er nog meer vaste onderdelen op de weektaak. De kinderen kunnen aangeven waar ze extra aandacht aan gaan besteden en aan het einde van iedere week evalueren de kinderen samen met de leerkracht de week. Ze kleuren dan het gezichtje wat zij bij die week vinden passen. Ook kinderen die in hogere groepen een weektaak nog niet kunnen overzien krijgen een passende uitdaging op niveau. Een voorbeeld van alle weektaken kun je vinden in bijlagen 4 t/m 7. In groep 8 starten wij met het werken met een agenda naast het hanteren van de week voor een soepele overgang naar de middelbare school.

Kapitaken

De kapitaken zijn vaste onderdelen op de weektaak. De kapitaken worden als gelijkwaardig beschouwd ten opzichte van de vaste taken en mogen dus net als de andere vakken gedurende de dag ingepland worden. Het is niet de bedoeling dat kinderen dit pas doen als al hun andere werk klaar is. In de groepen 3,4 en 5 wordt het aanbod veelal bepaald door de leerkracht. Er is altijd een kapitaak Engels, eentje voor spelling (Leren Lukt) en eentje voor rekenen. Vanaf groep 6 geven de kinderen hier vaker een eigen invulling aan. De kapitaken kunnen ook door de kinderen zelf worden ingevuld met een persoonlijk doel. Ze hebben hiervoor de goedkeuring van de leerkracht nodig. Kapitaken zijn leerzame, maar meer speelse manieren van het inoefenen van de lesstof.

Nakijken

In de groepen 3 t/m 8 krijgen de kinderen de gelegenheid om zelfstandig werk (deels) zelf na te kijken. Rekenen is hiervoor zeer geschikt en wordt naast de oefendictees als eerste aangeboden. De groepen 3 t/m 8 hebben een nakijktafel/nakijkkast. Deze is gelabeld en voorzien van een handelingswijzer. Hieronder zijn de schoolafspraken, wat betreft het nakijken, beschreven.

Groep 3 zelfstandige lessen rekenen gezamenlijk oefendictees	**Groep 4** zelfstandige lessen rekenen gezamenlijk oefendictees zelfstandige lessen taal	**Groep 5** zelfstandige lessen rekenen gezamenlijk oefendictees zelfstandige lessen spelling zelfstandige lessen taal
Groep 6 zelfstandige lessen rekenen gezamenlijk oefendictees zelfstandige lessen spelling zelfstandige lessen taal	**Groep 7** zelfstandige lessen rekenen gezamenlijk oefendictees zelfstandige lessen spelling zelfstandige lessen taal	**Groep 8** zelfstandige lessen rekenen gezamenlijk oefendictees zelfstandige lessen spelling zelfstandige lessen taal

Zelfstandigheidsverklaring

Kinderen die hieraan toe zijn, mogen met toestemming van hun ouders zelfstandig buiten spelen tijdens de BSO. Via een zelfstandigheidsverklaring kan met ouders ook worden afgesproken dat een kind, zelfstandig naar huis gaat. Zo stimuleren wij hun zelfstandigheid en verantwoordelijkheidsgevoel.

2.3 Samenwerken

Het verwerven van kennis en vaardigheden in samenwerking met anderen kan het ontwikkelen verruimen. Als kinderen leren met elkaar samen te werken, ontwikkelen ze sociale vaardigheden en leren ze reflecteren op de manier waarop ze leren. De kinderen benutten de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden. Dit doen ze onder andere door het beoordelen van de eigen inbreng en die van de groepsgenoot, het voeren van een dialoog, het leren omgaan met teleurstellingen en het ervaren van de meerwaarde van de samenwerking. Ook het leren delen van kennis, vaardigheden en emoties is hierbij belangrijk. Het uitleggen aan anderen heeft een hoger doel dan het zelf uitvoeren van de opdracht. Ook leert een kind hierdoor dat er meer mogelijkheden zijn om tot een oplossing te komen. Het kind werkt op een respectvolle wijze samen met de leerkrachten en groepsgenoten.

Wat doen wij om dit te bereiken

Vanaf de babygroepen stimuleren wij samen ontwikkelen en contact maken. Vanaf de kleutergroepen bieden de kinderen verschillende

samenwerkingsopdrachten waardoor zij op een natuurlijke manier samenwerkingsvaardigheden ontwikkelen.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen van en met elkaar leren. Zo leren ze emoties herkennen, begrijpen en krijgen ze meer inzicht en grip op hun eigen emoties en gedrag. Wij leren kinderen samen te spelen en respectvol met elkaar om te gaan. Wij stimuleren kinderen om elkaar te helpen, naar elkaar te luisteren en rekening te houden met elkaars ideeën en gevoelens.

Maatjes / maatjestaak

In de groepen 1 t/m 3 worden de maatjes aangeduid met foto's, vanaf groep 4 met naamkaartjes. Maatjes wisselen in alle groepen om de 2 á 3 weken. Dit gebeurt leerkracht-gestuurd. 1 à 2 keer per jaar mogen de kinderen zelf een maatje kiezen. Op de weektaak staat altijd minstens één maatjestaak. Hierbij is het belangrijk dat dit een opdracht is waarbij de kinderen elkaar nodig hebben en van elkaar afhankelijk zijn. Bij het plannen van de weektaak is overleg tussen de maatjes noodzakelijk.

Een leerkracht kan er ook voor kiezen om de maatjes sneller of minder snel te wisselen als er bijvoorbeeld een groot project samen gedaan moet worden. In groep 6 is er in schooljaar 2025-2026 een succesvolle pilot gedraaid: De takencommissie is opgericht. Dit is een groepje kinderen die dan nadenkt over welke kinderen samen gaan werken en welke huishoudelijke taak zij krijgen.

Werk- en speelplekken

De kleutergroepen hebben een rijke thematische leeromgeving. Elke groep heeft een eigen themahoek en de leerlingen mogen tijdens het spelen en werken groepsdoorbroken spelen. De groepen zijn ingedeeld met hoeken en de kinderen hebben alleen tijdens pauzes en groepslessen een vaste plek in de kring.

Vanaf groep 3 heeft elk kind een eigen plek aan een groepstafel. Daarnaast heeft elke groep een samenwerktafel en een stiltetafel. Deze kunnen in het lokaal of op het leerplein staan. Aan de samenwerktafel kunnen maatjestaken worden uitgevoerd of andere opdrachten waarbij samenwerken gewenst en/of toegestaan is. De sta werkplek kan ook gebruikt worden als stiltetafel.

Coöperatieve werkvormen

De coöperatieve werkvormen die gebruikt worden zijn visueel gemaakt en gekoppeld aan een kleur met een korte duidelijke uitleg. Deze kaarten worden tijdens het gebruik van de coöperatieve werkvorm getoond en op deze manier aangeboden, zodat hierin een doorgaande lijn ontstaat. Elke bouw heeft drie coöperatieve werkvormen afgesproken die ze jaarlijks aan de kinderen aanleren.

Op deze manier ontwikkelen de kinderen een scala aan werkvormen waarbij we het samenwerkend leren stimuleren.

Hieronder is beschreven hoe dit is opgebouwd:

Groep 1/2	Groep 3/4/5	Groep 6/7/8
zoek iemand die *duo's* *binnen-buiten kring*	*denken, delen en uitwisselen* *placemat* *flitsen*	*woordweb* *zoek de valse koppen bij elkaar*

Maatjesklassen

We hebben elk jaar maatjesklassen. Deze groepen zijn aan elkaar gekoppeld. We zorgen er voor dat er minstens 2 tot 3 leerjaren tussen zitten, zodat jong/oud afgewisseld is. Week 4 en 5 tussen de vakanties in zijn de maatjesklas weken. In die weken worden er maatjesklas activiteiten uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn: tutorlezen/tutorleren of samen een BEVO activiteit. Ook wordt er bijvoorbeeld een keer samen buiten gespeeld. Je hebt een half jaar dezelfde maatjesklas, zodat je elkaar ook een beetje leert kennen. Als maatjesklassen op meerdere momenten in het jaar, los van die vaste weken, gezamenlijk iets willen ondernemen zijn ze daar vrij in.

(Voor)lezen

Naast de maatjesklassen wordt er ook voorgelezen door de bovenbouw in de kleutergroepen en peutergroepen op woensdag van 10.45 tot 11.00 uur. Daarnaast lezen de bovenbouw kinderen ook met groep 3 in de vorm van tutorlezen.

2.4 Reflectie

Essentieel voor Dalton is eigenaarschap en zelfsturing. Hiervoor is het belangrijk dat de kinderen op hun eigen handelen kunnen reflecteren. De kern van zelfsturend leren is dat kinderen zelf de regie nemen over het proces. Het proces betreft zowel schoolse leeropbrengsten, als persoonlijkheidsontwikkeling. Binnen ons DKC stimuleren wij kinderen om na te denken over hun eigen gedrag, gevoelens en ervaringen. Door te reflecteren leren kinderen van situaties en ontwikkelen zij meer inzicht in zichzelf en anderen. De kinderen zijn tijdens onderwijsuren verantwoordelijk voor het plannen van de weektaak, het bijsturen van de planning, het bekijken van behaalde eindresultaten en het benoemen van ontwikkelpunten voor de volgende taak. Om goed te reflecteren zijn heldere doelen belangrijk. Reflectie kan voorafgaand, gedurende en na afloop van het leerproces. De kinderen reflecteren op eigen gedrag, dat van groepsgenoten, leerkrachten en nieuwe ontwikkelingen binnen het DKC.

Wat doen wij om dit doel te bereiken

Op de Kleine Kapitein stimuleren wij een reflectieve houding. Deze houding is nodig voorafgaand, tijdens en na afloop van de taak. Reflectie is een sterke motor voor de ontwikkeling van zelfregulatie. Het hoort bij de persoonsontwikkeling van de kinderen. Door reflectie op ervaringen creëer je nieuwe kennis. Wij stellen de kinderen kritische vragen over leerinhoud, aanpak en beleving.

Binnen ons DKC stimuleren we kinderen om zoveel mogelijk zelf tot oplossingen te komen bij conflicten. Kinderen die mediator zijn, ondersteunen jongere kinderen hierbij. Zij luisteren naar beide kanten, stellen vragen en helpen de kinderen om met elkaar in gesprek te gaan. De mediator komt niet zelf met een oplossing, maar begeleidt de kinderen zodat zij samen kunnen nadenken over wat er is gebeurd en zelf tot een passende oplossing komen.

Reflectiebox

Aan het einde van de schooltijd evalueren wij elke dag voordat wij naar huis gaan. Hierbij maken wij gebruik van de reflectiebox. De leerkrachten hebben een scala aan werkvormen om te zorgen voor een waardevol reflectiemoment. In de reflectiebox zit o.a. de juffenbril, reflectiekaartjes (voorafgaand, tijdens en na afloop op aanpak, beleving en inhoud), thermometers, smileys, tools voor individuele kindgesprekken en activiteiten om in tweetallen zelfstandig uit te voeren.

Weektaak evaluatie

Elke laatste dag van de week wordt de weektaak geëvalueerd. Dit doen de leerkrachten en de kinderen door middel van een smiley op de weektaak. Bij de groepen 1/2 door de taken met elkaar te bespreken. Enkele voorbeelden van weektaak evaluaties die wij terugzien zijn:

- Het kiezen van één tafelgroepje waarbij de leerkracht op vrijdag aansluit en bespreekt dan wat goed is gegaan qua planning, afkleuren en taakgerichtheid en vraagt wat de week daarop anders zou kunnen.
- Het voeren van een kringgesprek of een coöperatieve werkvorm. Welke doelen zijn behaald? Welke kapitaken spraken hen het meest aan?
- Het innemen van de weektaak en beoordelen met een smiley, een tip en een top.

Daltondoelen per leerjaar

We hebben voor elk leerjaar een poster met doelen. Zie bijlage 8. Elke 2 weken staat er een doel centraal. Bij groep 3 t/m 8 staat deze op de weektaak bovenaan. Bij groep 1-2 wordt deze in het lokaal gehangen en wordt er met regelmaat met de kinderen over gesproken. Op deze manier borgen wij dat er per leerjaar actief aan de Daltonvaardigheden gewerkt wordt, maar hiermee worden de kinderen en leerkrachten ook extra alert gemaakt om te reflecteren door de week heen.

2.5 Effectiviteit

Net als Helen Parkhurst vinden wij dat het onderwijs een brede functie heeft. Onderwijs dient kinderen ook cultureel en moreel te vormen zodat ze zelfredzaam en sociaal verantwoordelijk worden: geoefend in, gewend aan en voorbereid op leven, werken en samenleven. Het Daltononderwijs is gericht op een effectieve inzet van tijd, menskracht en middelen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen leerdoelen behalen die passen bij hun persoonlijke ontwikkeling, dat kinderen op

een efficiënte en verantwoorde wijze omgaan met leertijd, actief bezig zijn met hun taak en efficiënt gebruik maken van hun keuzemogelijkheden. Binnen ons DKC geeft het ons extra mogelijkheden om deze ontwikkeling bij kinderen te stimuleren.

Wat doen wij om dit te bereiken

Op de Kleine Kapitein delen wij de dag zo efficiënt mogelijk in. Wij geven de kinderen de ruimte om zelfstandig te werken aan de doelen, bieden instructies op maat en kijken kritisch naar de methodes en het nut van de oefeningen.

Ik-doelen

In de kleutergroepen wordt het ik-doel in woorden en visueel op de weektaakkast opgehangen en besproken met de kinderen. In de groepen 4 t/m 8 staat het ik-doel op de weektaak. We vinden het belangrijk kinderen te vertellen en te laten ervaren wat het doel van een opdracht of een les is. We geven ze hiermee de gelegenheid te checken of ze een doel behaald hebben of (nog) niet. Door de ik-doelen op zowel de weektaak als het dagritme te vermelden zijn de kinderen actief betrokken bij hun eigen (leer-)werk en kunnen ze hierop worden bevraagd.

Dagritme

Vanaf de peutergroepen wordt iedere dag de dagritme besproken. Deze geven we zowel tekstueel als visueel weer. In de kleutergroepen met kaarten en plaatjes, in de middenbouw en bovenbouw met het kwartiertjesrooster. Kinderen leren hoe een dag verloopt, hoeveel tijd er voor bepaalde onderdelen staat en hoe ze hiermee rekening kunnen houden in hun planning. Deze dagopening kan ook later op de ochtend want..... binnen = beginnen!

Planborden en het kwartiertjesrooster

Wij werken vanaf groep 3 met een magnetisch planbord, een kwartiertjesrooster. Groep 3 heeft een inzichtelijke dagplanning en groep 4 t/m 8 heeft een weekplanning. Op dit planbord staan de instructies met bekende pictogrammen per vakgebied weergegeven. Als de les doorloopt wordt dit aangegeven met een lege blauwe strook. Eigen werktijd wordt aangegeven met donkerblauw. De kinderen kunnen bij het inplannen van de weektaak een week vooruit kijken en het zelfstandige werk aan de hand van de donkerblauwe kwartieren doordacht inplannen. Pauze wordt aangegeven met lichte stroken en toetsen met grijze stroken. Door deze inzichtelijke planborden zijn zowel kinderen als leerkrachten bewust van het effectief gebruiken van de tijd en is het een echte ‘Dalton’ dag!

Peutergroepen t/m groep 3

In deze groepen zijn thema's het uitgangspunt voor het (onderwijs)aanbod. De reken- en taallessen die groepsdoorbroken worden gegeven aan de groepen 1 en 2 staan zo veel mogelijk in het teken van het thema. Daarnaast zijn de taakjes van de weektaak, de liedjes die we zingen en de boeken die we voorlezen ook aangepast aan het thema. De hoeken in de groepen en op het leerplein worden thematisch ingericht. Samen met de kinderen wordt dit gedurende het thema uitgebreid. Het KDV heeft dezelfde thema's als school en koppelt deze thema's aan de pijlers van Partou: fantasie en maken, podium en expressie, samen en spel, wijs en ontdekken, groen en gezond en sport en bewegen.

Groep 3

In groep 3 is een thema een aanvulling op het onderwijs, naast onze methodes. In de groep 3 staat elke week één kapitaakje in het teken van het thema. Ook wordt er op de gang een speelhoek gecreëerd. De beeldende vorming activiteiten worden ook aan het thema gekoppeld.

Groepen 4 t/m 8

Bij groep 4 t/m 8 werken we vanuit de thema's van Staal en code D. Deze worden gekoppeld aan de rijke teksten zodat er in de midden-bovenbouw ook meer thematisch wordt gewerkt. De beeldende vorming lessen koppelen we ook aan dat thema.

BSO

Binnen de BSO zorgen wij voor een duidelijke structuur en een doelgericht activiteitenaanbod. Door de tijd, ruimtes en materialen goed te organiseren, kunnen kinderen optimaal spelen, ontspannen en zich ontwikkelen. Er is een duidelijke dagindeling met een goede balans tussen vrij spel, gezamenlijke activiteiten, eetmomenten en buitenspelen. De BSO is een ontdekkingsplek waar kinderen spelenderwijs nieuwe talenten en interesses ontdekken. Daarom werken wij met vijf vaste activiteitenpijlers: koken, sport en spel, muziek (dans, theater en muziek), natuur en kunst (knutselen en techniek). Zo bieden wij een gevarieerd en doelgericht aanbod waarin ieder kind de kans krijgt zich breed te ontwikkelen.

2.6 Bewegingsonderwijs aansluitend op het Daltononderwijs

Wij leren kinderen kiezen. kinderen krijgen zowel voor als na de uitleg de mogelijkheid om te kiezen wat ze doen, met wie ze dit doen en voor hoe lang ze dit doen, met uitzondering van gevaarlijke onderdelen. Na klassikale uitleg hebben de kinderen meestal de vrijheid om te kiezen met welk onderdeel en op welk niveau zij verder oefenen. Dat betekent kunnen omgaan met verantwoordelijkheid. Zij krijgen dan ook zoveel vrijheid als zij verantwoordelijk aankunnen. Zij weten wat het leerdoel is, want er worden eisen gesteld aan het kwalitatief goed bewegen.

Wij laten kinderen veel samenwerken. Ze krijgen verschillende taken, zo werken zij aan bewegen regelen, bewegen waarderen en bewegen verbeteren. Zij leren omgaan met verschillen in motorisch en sociaal opzicht. Op deze manier leren zij zichzelf en anderen kennen en accepteren. Respect hebben voor elkaar is hierbij erg belangrijk. Voorwaarden daarvoor is dat de kinderen zich veilig voelen in de les.

Wij bevorderen de zelfstandigheid van de kinderen. Leren luisteren naar elkaar, samen oplossingen zoeken en dingen kunnen aannemen van kinderen die je kunnen helpen en ondersteunen. Gebruik maken van de ervaringen en talenten van anderen.

Wat doen wij om dit te bereiken

De gymlessen zijn over het algemeen zelfstandig gestuurde lessen waarin kinderen zelf kiezen wat ze doen, met wie ze dit doen en voor hoe lang ze dit doen. Soms is er sprake van een klassikale les of klassikale spellen. Indien kinderen de verantwoordelijkheid nemen om tijdens de les te vragen om iets te laten zien (vaardigheid, kunstje, spelsituatie, werkwijze) is hier de gelegenheid voor indien ze dit ook tijdens de les hebben geoefend. Tijdens de uitleg en/of afsluiting is er ruimte om ervaringen te delen of iets tegen elkaar te zeggen (compliment/aanwijzing/correctie geven op uitvoering of werkwijze). De kinderen komen in aanraking met alle grondvormen van bewegen en krijgen hierbinnen de ruimte en tijd om zich te ontwikkelen.

Autonomie ondersteunende les

De kinderen mogen de hele les kiezen op eigen tempo en bij een (spel) activiteit blijven zo lang ze willen. De leerkracht helpt met bewaken en structureren van de tijd middels opmerkingen (“nog een half uur, nog 15 minuten, nog 10, nog 5 minuten: als je nog wilt wisselen van spel doet het dan nu.”) Deze werkwijze leent zich uitstekend voor een goede ontwikkeling van de kinderen binnen het bewegingsonderwijs. Er heerst een veilige sfeer waarin kinderen de ruimte krijgen die ze nodig hebben en de verantwoordelijkheid krijgen die ze aankunnen. Er is veel tijd om in gesprek te gaan, individuele begeleiding te geven of groepjes een stap verder te helpen binnen de zone van naaste ontwikkeling.

Werken met doelen en de eigen ontwikkeling bijhouden

De kinderen krijgen een lessenreeks aangeboden binnen iedere grondvorm van bewegen waarin ze worden uitgedaagd om zelfstandig te gaan werken aan een doel dat ze kiezen. Hiervoor wordt er gewerkt met doelenkaarten waarin kinderen hun eigen niveau kiezen en zelfstandig of met hulp van een groepsgenoot dan wel leerkracht aan hun doelen gaan werken. Met de bovenbouw is er een pilot gaande waarin de kinderen hun persoonlijke ontwikkeling zelfstandig (indien nodig met begeleiding van de leerkracht) bijhouden. Op deze manier krijgen kinderen eigen regie, werken ze aan bewust gekozen doelen waar ze stap voor stap hun eigen groeiproces helder krijgen.

Zelf een les ontwikkelen

Na de voorjaarsvakantie gaan de bovenbouwgroepen 7 (op verzoek) en 8 (indien gewenst) actief aan de slag met het organiseren van (delen) van de gymles. Eenmalig mag een groepje kinderen een les(deel) voorbereiden op papier en bespreken die de les vooraf met de gymdocent. Na wat tips gaan deze kinderen deze les aan hun eigen groep geven.

Sportdag

Gedurende het schooljaar zijn er twee sportdagen. Een sportdag voor groep ½ in en om het gebouw georganiseerd door ouders en leerkrachten en een sportdag voor de groepen 3 t/m 8 georganiseerd door ouders, leerkrachten op de atletiekbaan. De kinderen gaan met een spelkaart langs de spelen en kiezen hierin zelf de volgorde. De kinderen tonen hiermee aan dat ze bekend zijn met deze werkwijze. Die komt tegemoet aan zelfstandigheid (zelf kiezen met wie, wat en wanneer), samenwerken (samenspelen en overleggen) en vrijheid in gebondenheid (wel samen, volgorde kiezen van activiteiten, gekozen spel afmaken, elke spelronde een ander type spelen). Een echte Dalton sportdag!

2.7 BSO op ons Dalton kindcentrum

Na een schooldag is de BSO een plek waar kinderen kunnen ontspannen, spelen en ontdekken. De tijd op de BSO is vrije tijd: kinderen krijgen ruimte om zelf keuzes te maken, tot rust te komen of juist actief bezig te zijn. We vinden het belangrijk dat ieder kind zich gezien en veilig voelt, zodat het zichzelf kan zijn en met vertrouwen nieuwe ervaringen kan opdoen. Tijdens de BSO-tijd oefenen kinderen spelenderwijs met sociale en emotionele vaardigheden. Ze leren samenwerken, rekening houden met elkaar, conflicten oplossen, hun mening geven en luisteren naar anderen. Pedagogisch medewerkers begeleiden dit op een positieve en geduldige manier, passend bij de leeftijd en behoefte van het kind. Door een gevarieerd aanbod aan activiteiten krijgen kinderen de kans om hun talenten en interesses te ontdekken. Denk aan sport en spel, koken, natuur, muziek, theater, techniek en creatieve activiteiten. Kinderen mogen meedoen, maar krijgen ook ruimte voor vrij spel en eigen initiatief. Zo leren zij keuzes maken, zelfstandiger worden en vertrouwen krijgen in wat zij kunnen. De BSO sluit hiermee mooi aan bij de ontwikkeling van kinderen: een plek waar plezier, ontspanning, zelfstandigheid en ontdekken centraal staan.

Hoofdstuk 3.
Borging en ontwikkeling kernwaarden op team- en schoolniveau.

3.1 Borging

Overleggen

De leidinggevenden vergaderen één keer per maand. Het doel van deze vergadering is het borgen van DKC afspraken, het bespreken van de vakantieperiode, het stellen van nieuwe doelen rondom de samenwerking en het bespreken van huidige zaken.

Daarnaast heeft de schoolleider wekelijks overleg met de locatiemanager van de BSO. Hiervoor is intensievere samenwerking nodig vanwege het gezamenlijke gebruik van de ruimtes, de intentie voor een bestuurlijke samenwerking en de pilot die binnen ons DKC draait.

Er is één keer per maand een warme overdracht voor kinderen die vanuit KDV instromen bij school en de BSO. Vanuit school is dit de leerkracht die verantwoordelijk is voor de intakeprocedure, vanuit het KDV en de BSO zijn dit de coördinatoren en de assistent managers.

Dalton-coördinator

In schooljaar 2017-2018 is er een Dalton-coördinator opgenomen in de formatie. Hier is ambulante tijd voor vrijgemaakt, één dagdeel per week, tevens is de Dalton-coördinator lid van het MT. Op deze manier borgen we de afgesproken werkwijzen en ontstaat er ruimte voor nieuwe ontwikkelingen en initiatieven. De functie-omschrijving voor Dalton-coördinator is toegevoegd in bijlage 9.
In schooljaar 2024-2025 is er een nieuwe Daltoncoördinator aangesteld, helaas zal zij deze werkzaamheden schooljaar 2026-2027 niet voortzetten. Een lid uit de werkgroep en tevens MT-lid start in januari met de opleiding tot Dalton-coördinator en voert nu deze taken binnen de school uit.

Maatjes

De leerkrachten hebben binnen het team gedurende het schooljaar ook een maatje. Deze maatjes wisselen na de voorjaarsvakantie. De leerkrachten krijgen ook een ‘maatjestaak’. Een van de vaste maatjestaken is een collegiale consultatie. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat het maatje de vanzelfsprekende eerste vraagbaak is. In het begin van het schooljaar kiezen wij vaak voor maatjes in dezelfde bouw om elkaar te kunnen ondersteunen bij de aanvang van het schooljaar. Later in het schooljaar kiezen wij vaak voor maatjes uit verschillende bouwen zodat de collega’s uit verschillende groepen elkaar beter leren kennen.

Inspiratie / nieuwe ontwikkelingen

De Daltoncoördinator stuurt elke maand een bericht mee met de directiememo. Waarin artikelen zijn toegevoegd ter inspiratie en herinneringen van afspraken rondom Dalton die beschreven staan. Daarnaast voegen wij aan elke bouwvergadering een Daltonpunt toe om te bespreken en te borgen. Ook kan de Daltoncoördinator bij een leerkracht observeren d.m.v. de kijkwijzer uit bijlage 10. Verder kunnen leerkrachten werken aan hun eigen Dalton competenties. Deze vind je in bijlage 11.

Pilots

Wij maken graag en veelvuldig gebruik van pilots om nieuwe ideeën te introduceren. Het is een krachtig middel om te ervaren of iets haalbaar, werkbaar of wenselijk is. Het enthousiasme over een nieuw idee wordt sneller en makkelijker overgenomen als leerkrachten van elkaar horen en zien dat het werkt. Recent zijn de volgende pilots uitgevoerd: inschrijven op instructie schoolbreed en er is gewerkt met een doelenmuur. Er wordt nu onderzoek gedaan naar agenda gebruik in groep 8 en intekenen voor werken op het leerplein in groep 6.

Enquêtes

In de periode van 28 januari 2026 tot en met 10 maart 2026 is een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder ouders/verzorgers. Met dit onderzoek wilde de school inzicht krijgen in hoe verschillende aspecten van het onderwijs en de schoolorganisatie worden ervaren.

In totaal hebben 106 respondenten de vragenlijst ingevuld. Dankzij deze waardevolle feedback krijgt de school een beter beeld van wat goed gaat en welke punten mogelijk aandacht verdienen. De resultaten van het onderzoek worden gebruikt om de kwaliteit van het onderwijs en de samenwerking met ouders verder te versterken.

Uit de resultaten blijkt dat ouders de Daltonwaarden zelfstandigheid, samenwerken en vrijheid het sterkst herkennen binnen DKC De Kleine Kapitein. Deze kernwaarden worden volgens ouders duidelijk zichtbaar in de dagelijkse onderwijspraktijk. De Daltonwaarden reflectie en effectiviteit worden in mindere mate herkend. Dit biedt aanknopingspunten voor de school om deze onderdelen verder te versterken en zichtbaarder te maken. Daarnaast waarderen ouders DKC De Kleine Kapitein met een gemiddeld rapportcijfer van 7,6.

Bestuur

Binnen het bestuur, Samen Tussen Amstel en IJ (STAIJ), zijn drie Daltonscholen: Dalton de Meer, Aldoende en de Kleine Kapitein. Deze scholen inspireren elkaar, maar hebben tot nu toe structurele samenwerking. Schooljaar 2025-2026 zijn we op bestuursniveau gestart met maatjesscholen. De Meer en De Kleine Kapitein zijn aan elkaar gekoppeld en bouwen een samenwerking op. Schooljaar 2026-2027 is De Kleine Kapitein gekoppeld aan Aldoende en kunnen ook wij elkaar inspireren en ontmoeten om over onze Daltonvisie te praten en bij elkaar te kijken.

Regionaal en landelijk

Op dit moment nemen de directeur en de Daltoncoördinator jaarlijks deel aan één regionale bijeenkomst en één nationale dag van de NDV. In schooljaar 2021-2022 waren wij zelf gastschool voor het landelijke congres in het kader van het 90 jarig bestaan van het NDV. In juni 2027 zullen wij opnieuw gastschool zijn voor onze regio. De directeur is tevens voorzitter visiteur binnen het NDV en visiteert jaarlijks ongeveer 4 Daltonscholen.

3.2 Dalton scholing

Op dit moment is de scholing bij KDV en BSO gericht op Dalton en Vreedzaam. Een deel van de medewerkers van Partou zijn reeds Dalton geschoold. Pedagogisch professionals worden net als leerkrachten na een jaar werkzaam te zijn bij ons, Dalton geschoold. We zoeken elkaar tot die tijd op om met deze kennis te komen tot een gezamenlijke Dalton visie. Elk jaar staat er een DKC studiedag gepland waar Dalton een onderdeel van is.

Schooljaar	Individueel	Team
2019-2020	Dalton- lerarenopleiding nieuwe leerkrachten	Dalton – portfolio, Dalton ik-doelen en eigenaarschap
2020-2021	Dalton- lerarenopleiding nieuwe leerkrachten	Dalton binnen ons nieuwe DKC
2021-2022	Dalton- lerarenopleiding nieuwe leerkrachten	Dalton binnen ons nieuwe DKC
2022-2023	Dalton- lerarenopleiding nieuwe leerkrachten	Dalton binnen ons nieuwe DKC
2023-2024	Geen individuele scholing	Daltonboek herschrijven Dalton wordt meegenomen in het vernieuwen van structuren rondom overleggen, inspireren, werkgroepen etc.
2024-2025	Individuele scholing Daltoncoördinator	DKC studiedag Dalton Op bezoek bij maatjesschool Daltonschool de Meer Tussen elke vakantie staat één kernwaarde centraal om de doorgaande lijn te borgen.
2025-2026	Dalton lerarenopleiding 6 collega's scholing in company	Voorbereiding visitatie Tussen elke vakantie staat één kernwaarde centraal om

	Bijna het hele team Zelfevaluatie op alle kernwaarden.	de doorgaande lijn te borgen.
2026-2027	Dalton lerarenopleiding 6 collega's scholing in company	Daltonboek laatste aanpassingen

3.3 Dalton ontwikkelplan 2020-2027

Ontwikkeling	Doel	Wanneer	Beschrijving
Protocol ontwikkelen 0-6 jaar	Nieuw gebouw, nieuw profiel en ontwikkeling DKC	2020-2021	In de werkgroep 'profilering nieuwe school' is een protocol doorgaande lijn ontwikkeld met een Dalton Ontwikkelplan voor een soepele overgang KDV naar school.
Soepele overgang van KDV naar school	Meer verbinding tussen de peutergroepen en de groepen 1-2 middels het samenspelen op het leerplein. Gezamenlijke thema's aanbieden.	2020-2021	Vormgegeven in het oude gebouw. Nu verder doorpakken na de verhuizing in het nieuwe gebouw.
Start in het nieuwe schooljaar soepel laten verlopen.	Nieuw schoolgebouw + nieuwe school afspraken maken. Aan de slag met de aanbevelingen vanuit de visitatie.	2020-2021	Inzicht in eigen leerproces. → Kernwaarde zelfstandigheid.
Voortgang van de kinderen meenemen in de doorgaande lijn	Leerlingen aanspreken op leerbehoeften	2021-2022	Om dit vorm te geven mogen pedagogisch medewerkers taken van onze weektaak bij ons ophalen om dit aan te bieden aan de 3+ leerlingen.
Organisatie Dalton Congres Amsterdam	Netwerk, workshops en inspiratie	november 2021	i.v.m. met het 90 jarig bestaan organiseren wij als gastschool workshops binnen ons DKC.
Groepen 1/2	Samenwerking tussen	2021-2022	Gebruik leerpleinen,

Daltonwerkwijze → eerste schooljaar nieuwe gebouw	leerkrachten → groepsdoorbroken werken		groepsdoorbroeken aanbod.
Individuele scholing	Professionalisering Dalton leerkracht + Dalton pedagogisch professionals	2022-2023 + 2023-2024	Rachel Jobels → Dalton certificaat leerkracht
Volledige aandacht voor het DKC	Een doorgaande lijn van 0 t/m 12 jaar.	Alle schooljaren	
Individuele scholing	Professionalisering Dalton Coördinator	2024-2025	Aileen Ghaffoorian Rad → Dalton certificaat coördinator
Individuele scholing	Professionalisering Dalton leerkracht	2025-2026 + 2026-2027	6 leerkrachten nemen deel aan deze opleiding

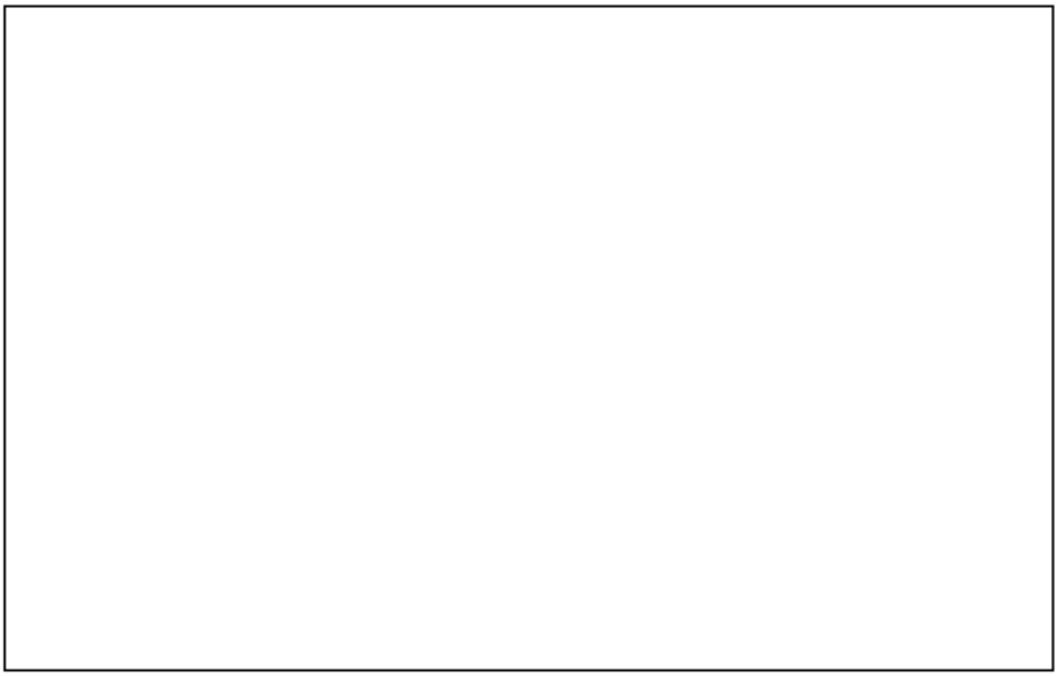
Literatuurlijst

Berends, R., & Wolthuis H. (2014) Focus op Dalton. Saxion Dalton University Press.

Bijlage 1. Leerlingenblad rapport groep 5 t/m 8

Naam:
Groep:

Zelfportret

Schrijf een eigen verhaaltje waarin je een sterk punt en een verbeterpunt van jezelf verwerkt. Zorg ervoor dat het verhaal voldoet aan de volgende onderdelen: je motivatie, je gedrag, je mening over het werk of niveau en hoe je werkt aan je weektaak.

Bijlage 2. Poster leerlingenraad

Leerlingenraad 2023-2024

Heb je een goed idee of wil je dat de leerlingenraad iets bespreekt?

 geef het door aan de **groepsvertegenwoordiger!**

"We willen ervoor zorgen dat iedereen iets kan winnen bij speciale activiteiten."

"We willen meer activiteiten voor kinderen op het zomerfeest."

"We willen als school meer maatschappelijke doelen ondersteunen."

"We willen zorgen voor meer sportieve activiteiten/toernooien tijdens het buiten spelen."

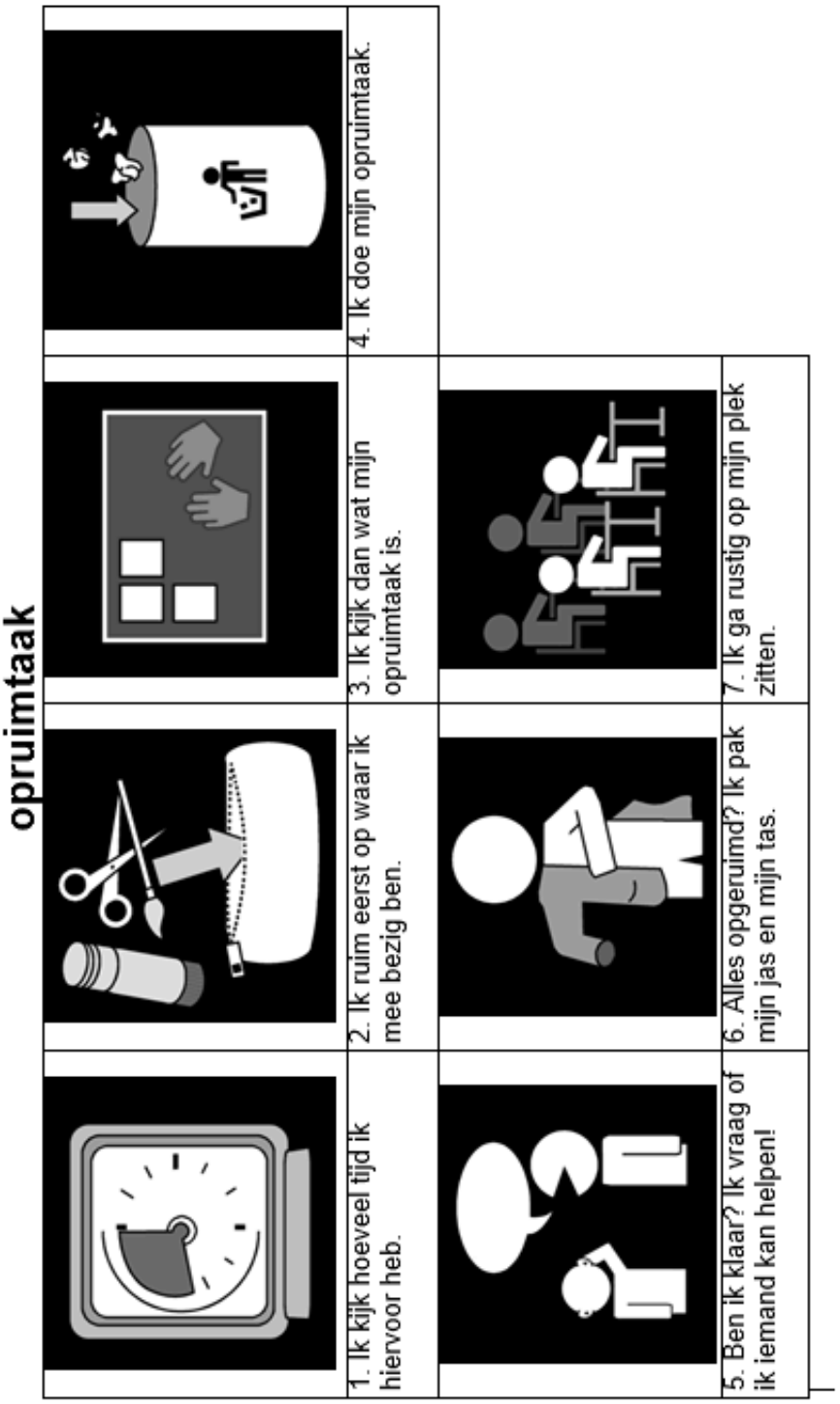
Isea uit groep 5 is het aanspreekpunt voor de onderbouw en midden-bovenbouw.

Alex uit groep 6 is het aanspreekpunt voor de onderbouw en midden-bovenbouw.

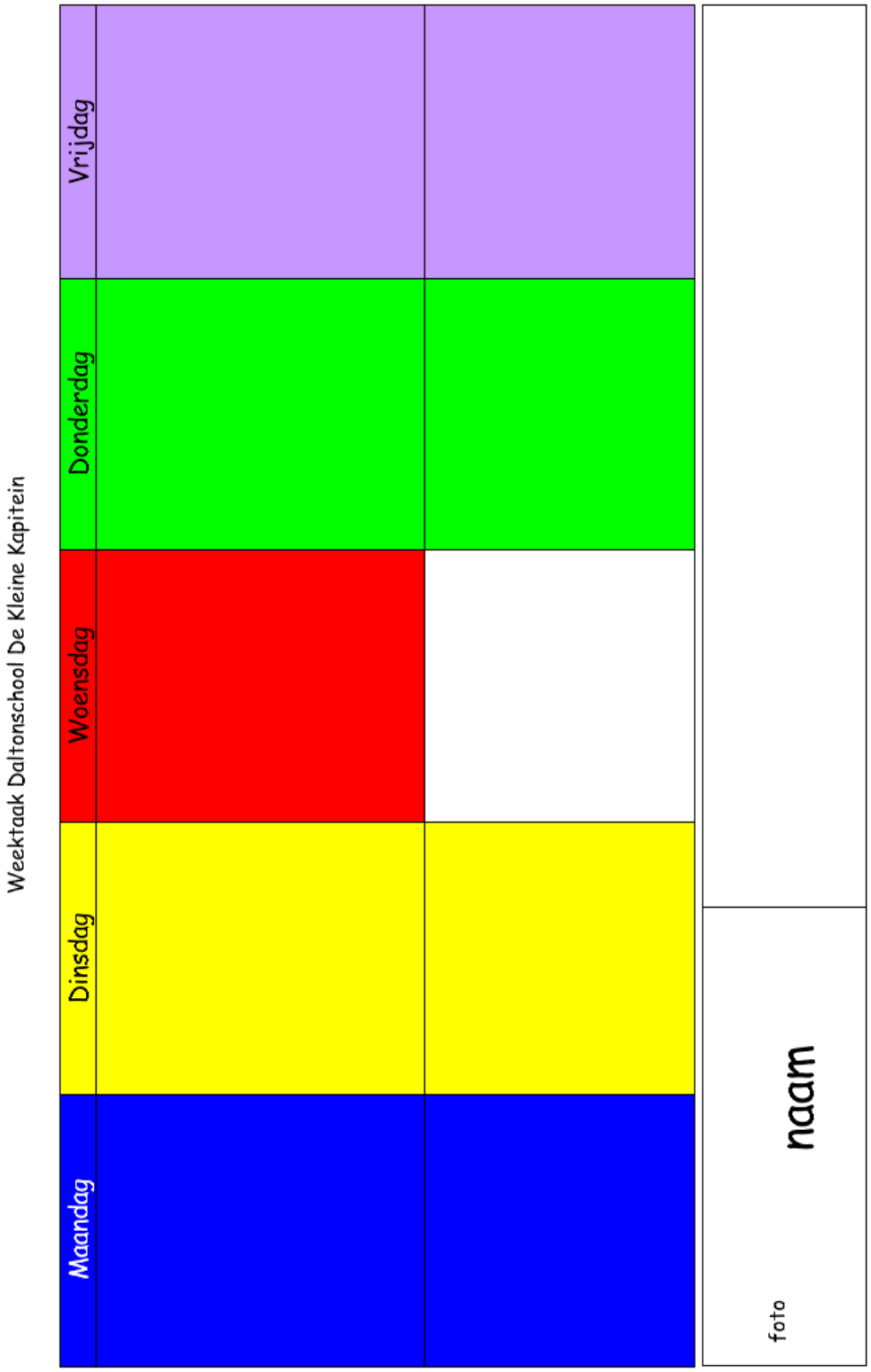
Lysanne uit groep 7 is voorzitter en afwisselend notulist.

Gijs uit groep 8 is voorzitter en afwisselend notulist.

Bijlage 3. Voorbeeld handelingswijzer

Bijlage 4. Weektaak groep 1/2

Bijlage 5. Weektaak groep 3

weektaak groep 3 DKC de kleine kapitein

naam:

maandag 19 januari	dinsdag 20 januari	woensdag 21 januari	donderdag 22 januari	vrijdag 23 januari
blz. 27 en 28 les 1 blz. 30 en 31 1+1=2 blz. 6 Woord: schip blz. 55 kapitaakje	blz. 29 en 30 les 2 blz 32 en 33 1+1=2 blz. 9 Woord: schaats blz. 56 kapitaakje	werkblad/afmaken les 3 kies een bladzijde 1+1=2 blz. 12 Woord: schrift blz. 57 kapitaakje	werkblad/afmaken les 4 kies een bladzijde 1+1=2 blz. 14 Woord: visnet blz. 58 kapitaakje	werkblad/afmaken les 5 kies een bladzijde 1+1=2 blz. 15 Woord: worst blz. 59 kapitaakje
Ik let deze week op: Daltonblokje	Fluisteren	Weektaak afkleuren	Hoe ging het? 😊	😐 ☹

Bijlage 6. Weektaak groep 4-5

Weektaak groep 5 …….. **Week 17**	**Ik** …… 😀 😐 😕 😀 😐 😕 ma . . . do . . . di . . . vr . . . wo . . .			
maandag 5 januari	**dinsdag** 6 januari **gym**	**woensdag** 7 januari	**donderdag** 8 januari	**vrijdag** 9 januari **gym**

		planning	**hoe**	**evaluatie** 😀 😐 😕
Spelling *Blok 4*	**Week 3, les 5 -** Ik herhaal klankgroepenwoord. Werkboek. blz 32	maandag	**i/** ☺	
	Week 4, les 1 - Ik herhaal klankgroepenwoord. Werkboek blz. 33	dinsdag	**i/** ☺	
	Week 4, les 2 - Ik herhaal klankgroepenwoord. Werkboek blz. 34	woensdag	**i/** ☺	
	Week 4, les 3 - Ik herhaal werkwoorden. Werkboek blz. 35	donderdag	**i/** ☺	
	Week 4, les 4 - Ik herhaal klankgroepenwoord. Werkboek blz. 36	vrijdag	**i/** ☺	
Taal *'???'*	**Microles nieuwe thema**	maandag	**i**	
	Les 1 - ik leer 15 nieuwe woorden over het nieuwe thema	woensdag	**i**	
	Rijke tekst	donderdag	**i**	
	Les 2 - Ik leer het alfabet en probeer woorden op alfabetische volgorde te zetten.	vrijdag	**t**	
Rekenen Blok 4	**Les 14 -** Ik leer optellen en aftrekken herkennen in een context. Werkboek blz. 49/50/51/52	maandag	☺	
	Les 15 - Weet je nog? Werkboek blz. 53/54/55	dinsdag	**i**	
	Les 16 - Test jezelf Werkboek blz. 56/57	woensdag	☺	
	Toets 1	donderdag	**t**	
	Toets 2	vrijdag	**t**	
Kapitaakjes	**Leren lukt** - Ik omcirkel de klankgroepenwoorden met de lange klanken.		☺	
	MSV - spel		☺	
	Verhaalschrift - Wat zit er tussen je dubbele boterham? Je ontwerpt je dubbele boterham en volgende week schrijf je er een verhaal bij in je verhalenschrift.		☺	
	Engels: Ik maak het kopieerblad		☺	
	Spelling: Ik maak spelling op de computer. Maximaal 15 minuten.		☺	
	Rekensprint: Ik maak de rekentaken van deze week op het Chromebook.		☺	
Maatjestaak	**Staal taal extra les A** - ik maak het werkblad met mijn maatje		☺ ☺	
Schrijven	Schrijfboek blz 13			
Vreedzame School	Blok 4, les 1 - We hebben hart voor elkaar	maandag	**i**	
Faqta	Ik leer over een nieuwe methode aardrijkskunde/geschiedenis/ natuur	donderdag	**i**	

meesterwerk	spelling op de computer	tafels oefenen	Out of the Box

Bijlage 7. Weektaak 6 t/m 8

Weektaak groep 6 ..... Week 19				Ik ..... ma . . . do . . . di . . . vr . . . wo . . .		
maandag 19 januari CITO begrijpend lezen Muziektheaterles 10.30 - 11.15 uur Juf Iris	dinsdag 20 januari **gym** CITO begrijpend lezen Juf Iris	woensdag 21 januari Nationale voorleesdag Juf Nicole/ Janis	donderdag 22 januari Eerste schooltuinles 10.20 - 12.45 uur Juf Nicole/Juf Janis	vrijdag 23 januari **gym** CITO spelling Juf Nicole		
					planning	**hoe**	**evaluatie**
Spelling *Blok 4*	**Week 2 les 3 Ik oefen met het voegwoord.** Ik doe mee met het dictee en kijk deze goed na.				woensdag	i	
	Werkboek week 2 les 3 Ik maak de opdrachten in mijn werkboek.				woensdag	☐	
Taal *'Thema Feest'*	**Kahoot over feesten!** Ik doe mee met de Kahoot en leer over verschillende feesten en vieringen.				woensdag	i	
Rekenen Blok 4	**Les 13 Ik leer cijferend vermenigvuldigen en delen.** Ik maak alle opdrachten op mijn niveau.				dinsdag	i	
	Les 14 Ik leer cijferend rekenen in contexten. Ik maak alle opdrachten op mijn niveau.				donderdag	i	
	Les 15 Ik oefen afronden, vermenigvuldigen met 10 en 100 en lengtematen en referentiematen. Ik maak alle opdrachten op mijn niveau.					☐	
Rekensprint	Ik maak de taken van deze week. Ik besteed hier 20 min. aan				hele week	☐	
Kapitaakjes	Make the Pokémon worksheet and finish with designing your own Pokémon.					☐	
	Ik maak het werkblad 'kleuren op code' met de keersommen.					☐	
	Maak een tekening met woorden (denk aan vóór de vakantie)! Pak een wit papiertje. Kies drie of meer woorden die je moeilijk vond in je dictee. Maak er een tekening van. Je kunt zelf kiezen wat je wilt tekenen met de woorden!					☐	
Maatjestaak	Maak samen twee dilemmasommen.					☐ ☐	
Topografie	Ik maak de topotoets van Oost Nederland.					T	
Schrijven	Ik leer het schrijven van de hoofdletters op blz. 15				maandag	i	
Vreedzame school	Blok 4 les 2 Ik leer om te gaan met mijn boosheid, ik leer dat ik een keuze heb als ik boos ben en hoe ik kan afkoelen na het boos worden.				dinsdag		
Schrijven / tekenen	Leer jouw naam tekenen in perspectief.				donderdagmiddag		
Faqta	Les 2 over thema beroepen. (Als de software nog open staat)				vrijdag		
Engels	Song 5 lesson 1. You will learn words for different types of Pokémon and to understand a text about Ed Sheeran and Pokémons.				vrijdag		
Verrijking/ Meesterwerk	.....					☐	
Eigen doel	Ik ga aan het volgende werken deze week: (kies er 1) ☐ Ik let op mijzelf tijdens het zelfstandig werken. ☐ Ik oefen om vlotter te worden in optellen en aftrekken door middel van Rekensprint.					☐	
Evaluatie	Hoe is het gegaan? Vul dit op vrijdag in. Waarom goed/niet goed?						

Bijlage 8. Voorbeeld Daltondoelen

Daltondoelen: Groep 1/2

de kleine kapitein
dalton kind centrum

Pijler	Doel/ vaardigheid
Verantwoordelijkheid/ Vrijheid	Na een uitleg kan ik zelf kiezen in welke volgorde ik aan de taken ga werken.
	Ik kan het dagritme benoemen, zodat ik weet wat ik op een dag ga doen.
	Ik houd mij aan de regels van de klas en het leerplein.
	Ik pak materialen zelf en ruim deze ook weer op.
	Ik weet wat er van mij als maatje verwacht wordt.
	Ik zorg voor een opgeruimde werk- en speelomgeving en ik weet wat mijn opruimtaak is.
	Ik gebruik het materiaal waarvoor het is bedoeld.
Zelfstandigheid	Ik kan 10 minuten rustig alleen spelen/werken.
	Ik kies een werkplek die past bij de activiteit.
	Ik draai mijn taakje om op mijn weektaak als het af is en ruim het op in de kast.
	Ik pak materialen zelf en ruim deze ook weer op.
	Ik vraag zelf om hulp als ik dat nodig heb door mijn foto in de vragenboog te plaatsen.
Samenwerken	Ik kijk de ander aan als hij/zij iets zegt.
	Ik werk samen met een zelfgekozen of door de leerkracht aangewezen klasgenoot.
	Ik zeg het als iemand ergens mee moet stoppen en waarom.
	Ik luister naar de leerkracht en naar andere kinderen.
	Ik laat een ander kind ook aan de beurt komen.
Reflecteren	Ik kan vertellen wat ik van mijn taak vond en wat ik ervan heb geleerd.
	Ik kan vertellen hoe het samenspelen en samenwerken is gegaan.
	Ik kan vertellen waar ik trots op ben.
Effectiviteit / doelmatigheid	Ik weet wat het doel is van de time-timer.
	Ik weet hoe ik de weektaak kan plannen.

Bijlage 9. Taakomschrijving Dalton-coördinator

Doel
De Dalton-coördinator bewaakt en ontwikkelt het Dalton gedachtegoed: het ontwikkelen en borgen van de Daltonkwaliteit en kenmerken van het Daltononderwijs; doorgaande lijnen in de school, professionalisering van personeel en het schrijven en bijstellen van het Daltonboek.

Taakinhoud
De Dalton-coördinator:

- Geeft onderwijs/leerlingenbegeleiding (lesgevende taken) binnen de school.
- Is aanspreekpunt voor personeelsleden in de school;
- Is aanspreekpunt voor ouders en kinderen in de school;
- Leidt en bereidt het Dalton- agendapunt in de bouwvergaderingen voor;
- Is lid van het managementteam van de school en daarmee medeverantwoordelijk;
- Is medeverantwoordelijk voor professionalisering van de medewerkers binnen de school;
- Denkt mee over het beleid van de school en ontwikkelt mee;
- Levert een bijdrage aan de ontwikkeling en vernieuwing van onderwijsprocessen in de school en (adviseert de directeur hierover)
- Signaleert en analyseert behoeften aan vernieuwing van het onderwijs en doet voorstellen voor ontwikkeling van delen van nieuwe onderwijsprogramma's;
- Geeft vorm aan inhoudelijke ontwikkelingen binnen de school, doet voorstellen voor nieuwe lesmethoden en programma's en draagt zorg voor de implementatie ervan;
- Zet mede, in teamverband, de pedagogische koers uit, voert overleg hierover met betrokkenen en verwerkt de koers in didactische werkvormen en leeractiviteiten;
- Onderhoudt contacten met externe deskundigen en instellingen;
- Levert een organisatorische en kwaliteit verhogende bijdrage op de gebieden van schoolorganisatie en kwaliteitszorg;
- Draagt onder eindverantwoordelijkheid van de directeur zorg voor continuering en uitvoering van Dalton profilering;
- Zet visitatie advies om in ontwikkeling;
- Houdt ouders via de nieuwsbrief, drie keer per jaar, op de hoogte van de Dalton ontwikkelingen binnen de school;
- Coacht en begeleidt collega's, onder andere door het begeleiden van nieuwe leerkrachten, het motiveren en enthousiasmeren van zittende leerkrachten en groepsbezoeken;
- Bereidt samen met Saxion één studiedag voor omtrent Dalton;
- Houdt het Daltonboek up-to-date;
- Organiseert minimaal één keer per jaar intervisie met andere Dalton-coördinatoren binnen STAIJ.

Deskundigheid
De Dalton-coördinator:

- Heeft specifieke interesse en deskundigheid op het gebied van management/leiding geven;
- Heeft een goed beeld van de schoolorganisatie en van de organisatie van de bouwen;
- Heeft goede contactuele vaardigheden;
- Kan besluiten zelfstandig nemen;
- Onderhoudt de bekwaamheid, neemt deel aan bijscholingsbijeenkomsten;
- Is in het bezit van een Dalton- certificaat;
- Heeft de opleiding tot Dalton-coördinator succesvol afgerond.

Faciliteiten
Bij een werktijdfactor van 0,8 (huidige Dalton-coördinator) is 0,1 vrij geroosterd van lesgevende taken.

Bijlage 10. Kijkwijzer groep 1 t/m 8

Kijkwijzer

Groep: Datum:

Zelfstandigheid				
DAGKLEUREN	**X**	**?**	***V***	Opmerkingen
De dagkleuren zijn zichtbaar in het lokaal.				
De dagkleuren worden gebruikt voor het plannen van de taak.				
De dagkleuren worden gebruikt voor het afkleuren van de taak.				
Kinderen mogen zelf hulpmiddelen pakken en kunnen hier zelfstandig mee om gaan.				
Er zijn geoormerkte werkplekken voor stil werken en samenwerken. (binnen of buiten het lokaal)				
Er wordt gebruik gemaakt van een stilteteken.				
DAGRITME/ DAGPLANNING	**X**	**?**	***V***	Opmerkingen
Er wordt gebruik gemaakt van dagritmekaarten en hangen zichtbaar in het lokaal.				
Op het bord staat aangegeven wanneer welke instructie is.				
Als een kind geen instructie volgt, is het voor hem takentijd.				
UITGESTELDE AANDACHT	**X**	**?**	***V***	Opmerkingen
Er wordt gewerkt met het stoplicht in de groepen 3 t/m 8.				
Tijdens de takentijd hebben alle kinderen een Daltonblokje op tafel liggen.				
In groep 1/2 wordt tijdens takentijd gebruik gemaakt van de vragenboog.				
De kinderen mogen zelf kiezen tijdens het oranje en groene stoplicht of het blokje op groen of op rood staat.				
De leerkracht loopt een vaste ronde.				
DE TAAK	**X**	**?**	***V***	Opmerkingen

Er wordt gewerkt met de afgesproken weektaak / dagtaak.				
De kinderen plannen de kapitaakjes zelf in.				
Differentiatie is zichtbaar op de weektaak.				
Op de weektaak worden de leerdoelen vermeld.				
De kinderen kleuren taken af op hun weektaak of laten op een andere manier zien hoe ver ze zijn met hun taak.				
Op de taak staat aangegeven voor welk vak instructie wordt gegeven.				
Op de taak wordt aangegeven of het kind de les zelf mag plannen, samen mag werken of dat de les klassikaal is. ☺/☺ ☺/i				
Het kind kan zelf de volgorde van het zelfstandige werk bepalen.				
Op de taak stelt elk kind zichzelf per week een eenvoudig doel.				
De maatjestaak wordt gezamenlijk met het maatje gepland.				
Effectiviteit	X	?	V	Opmerkingen
Alle tijd buiten de instructies is Daltontijd.				
Er zijn instructies gepland voor kleinere groepen.				
In de groep wordt gebruikgemaakt van verschillende didactische werkvormen.				
Er wordt gewerkt via het directe instructiemodel.				
Er is een instructietafel en het gebruik is duidelijk voor de kinderen.				
Materialen staan in het lokaal op vaste, te bereiken plaatsen.				
De groepen zijn met elkaar verbonden door gebruik te maken van elkaars kwaliteiten/ samenwerking en groepsdoorbroken werk. (maatjesklas)				
Kinderen bepalen (tenminste bij 1 vak) zelf of ze aan de instructie deelnemen. (blauwe/gele bekers)				
Kinderen weten wat het doel is van de taken die ze moeten doen.				
Er staan reflectie- en nabespreekmomenten op het rooster en op de weektaak.				
In de lokalen hangen de afgesproken handelingswijzers, indien nodig.				

Er wordt gebruikgemaakt van een timetimer.				
Vrijheid/Verantwoordelijkheid	**X**	**?**	**V**	Opmerkingen
De leerkracht zorgt op een positieve manier voor een taakgerichte houding.				
Het kind werkt aan een eigen ik-doel (kapitaken)				
Het kind bepaalt zelf hoe (werktempo, werkvorm, plaats en tijd) hij werkt aan de door de leerkracht gestelde doelen.				
De kinderen mogen buiten het lokaal een werkplek zoeken om te werken als daar een mogelijkheid voor is.				
KEUZEWERK	**X**	**?**	**V**	Opmerkingen
Op de weektaak staan kapitaken vermeld waaraan de kinderen kunnen werken. (Dit is net zo belangrijk als de basistaken).				
In de taak is ruimte gemaakt om te werken aan een zelfgekozen doel.				
De kinderen mogen zelf aangeven wat ze willen leren.				
(ZELF)CORRECTIE.	**X**	**?**	**V**	Opmerkingen
De kinderen kijken vanaf eind groep 3 zelf hun werk na. (hoe hoger de groep, hoe meer ze zelf na mogen kijken).				
De leerkracht kijkt (steekproefsgewijs) ook na.				
De rekentoetsen, dictees en taaltoetsen worden individueel, met kleine groepen of klassikaal nabesproken.				
VERANTWOORDELIJKHEID VOOR LOKAAL, SCHOOL, OMGEVING	**X**	**?**	**V**	Opmerkingen
Er wordt gewerkt met een takenbord voor de huishoudelijke taken (opruimen, uitdeeldienst enz.)				
Kinderen laten hun werkplek binnen en buiten het lokaal netjes achter.				
De kinderen gebruiken de materialen van school (Daltonblokjes, chromebooks bijv.) op een juiste en nette manier.				
Samenwerken	**X**	**?**	**V**	Opmerkingen

Er wordt gewerkt met maatjes. Dit is zichtbaar in het lokaal. De maatjes wisselen iedere twee weken(4-8) of drie weken (1-3).				
De maatjes worden aangegeven door middel van foto's (1-3) of naamkaartjes (4-8)				
Eén of twee keer per jaar kiezen de kinderen zelf een maatje.				
De kinderen hebben wekelijks een maatjestaak.				
Er wordt doelbewust aandacht besteed aan samenwerkingsvaardigheden.				
Er wordt wekelijks een afgesproken coöperatieve werkvorm gebruikt.				
De tafelgroepjes veranderen na elke vakantie. (eerder indien nodig)				
Reflecteren	X	?	V	Opmerkingen
De leerkracht besteedt dagelijks tijd aan evaluatie.				
In ieder lokaal staat een nakijktafel.				
De kinderen controleren hun eigen werk m.b.v. nakijkboekjes.				
De kinderen controleren of ze de lesstof begrijpen en beslissen of ze instructie nodig hebben, of door kunnen werken.				
De kinderen reflecteren op hun eigen leerproces en eigen doelen.				
Het kind reflecteert op zijn eigen ik-doel				
Door de leerkracht wordt systematisch en geregeld met een klein groepje of de gehele groep de weektaak geëvalueerd.				
ALGEMEEN	X	?	V	Opmerkingen
Ik ben nu meer Daltonleerkracht dan een jaar geleden.				

Bijlage 11. Leerkracht competenties

Daltoncompetenties De Kleine Kapitein

1. Vrijheid in gebondenheid/verantwoordelijkheid en vertrouwen

1.1	De leerkracht **kan loslaten** en schenkt **vertrouwen** aan de kinderen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de kinderen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.2	De leerkracht houdt rekening met verschillen en **creëert maatwerk** dat **zichtbaar** is op de dag/weektaak.
1.3	De leerkracht **begeleidt** de kinderen en **geeft waar nodig sturing**, op zo'n manier dat de kinderen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.
1.4	De leerkracht laat kinderen buiten zijn/haar gezichtsveld werken.
1.5	De leerkracht laat kinderen ervaren dat er grenzen aan de vrijheid zijn door wekelijks het proces te evalueren.
1.6	De leerkracht leert kinderen dat vrijheid ook verantwoordelijkheid inhoudt m.b.t. hun eigen leerdoel en dat van anderen door samen te werken of te helpen.
1.7	De leerkracht coacht regelmatig kinderen in hun leerproces.

Geef een (concreet)voorbeeld van hoe je dit jaar bezig bent met de ontwikkeling van deze competentie:
De ontwikkeling van welke indicator(en) van deze competentie vind je specifiek belangrijk voor het werken op ons DKC?
Welke waardering geef jij jezelf ten aanzien van deze competentie? o Ik heb nog structurele hulp nodig o Ik heb soms nog ondersteuning van anderen nodig o Ik heb geen ondersteuning meer nodig o Ik kan een ander ondersteunen

2. Zelfstandigheid

2.1	De leerkracht creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de kinderen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.2	De leerkracht **stimuleert** kinderen **initiatieven** te nemen en te tonen.
2.3	De leerkracht biedt ruim **tijd** aan kinderen om **zelfstandig** te kunnen **werken**.
2.4	De leerkracht maakt gebruik van taakspel om een taakgerichte en positieve werksfeer te creëren, indien nodig.
2.5	De leerkracht leert kinderen hun **werk kritisch** te **bekijken**.
2.6	De leerkracht geeft duidelijke instructie.
2.7	De leerkracht kan passende taken ontwikkelen die kinderen zelfstandig kunnen uitvoeren.
2.8	De leerkracht leert kinderen om te gaan met uitgestelde aandacht door het GIP-model in combinatie met het gebruik van de dobbelsteen toe te passen.
2.9	De leerkracht zorgt dat er voldoende **materiaal** is dat de kinderen zelfstandig kunnen gebruiken.
2.10	De leerkracht stimuleert kinderen om te komen tot een zelfstandige werkhouding.
2.11	De leerkracht leert kinderen zelf **oplossingen** te **bedenken** voor werkproblemen.

Geef een (concreet)voorbeeld van hoe je dit jaar bezig bent met de ontwikkeling van deze competentie:
De ontwikkeling van welke indicator(en) van deze competentie vind je specifiek belangrijk voor het werken op ons DKC?
Welke waardering geef jij jezelf ten aanzien van deze competentie? o Ik heb nog structurele hulp nodig o Ik heb soms nog ondersteuning van anderen nodig o Ik heb geen ondersteuning meer nodig o Ik kan een ander ondersteunen

3. Samenwerking

3.1	De leerkracht werkt op respectvolle wijze samen met collega's, ouders en kinderen.
3.2	De leerkracht geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in het DKC zijn afgesproken.
3.3	De leerkracht kan verschillende vormen van samenwerken toepassen.
3.4	De leerkracht schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de kinderen en tussen de kinderen onderling.
3.5	De leerkracht geeft kinderen de gelegenheid om geleid of spontaan met elkaar samen te werken en gebruikt hierbij **coöperatieve werkvormen**.
3.6	De leerkracht let er op dat kinderen **met verschillende kinderen** leren **samen werken.**
3.7	De leerkracht geeft kinderen geschikte **taken**, **die uitnodigen tot samenwerken** de maatjestaak, de kapitaken, begeleide inoefening, circuit etc.
3.8	De leerkracht leert kinderen inzien, dat ze gebruik kunnen maken van elkaars kwaliteiten.
3.9	De leerkracht leert kinderen dat het **proces** belangrijker is dan het resultaat.
3.10	De leerkracht leert kinderen dat er verschil is tussen samen werken en samenwerken.

Geef een (concreet)voorbeeld van hoe je dit jaar bezig bent met de ontwikkeling van deze competentie:
De ontwikkeling van welke indicator(en) van deze competentie vind je specifiek belangrijk voor het werken op ons DKC?
Welke waardering geef jij jezelf ten aanzien van deze competentie? o Ik heb nog structurele hulp nodig o Ik heb soms nog ondersteuning van anderen nodig o Ik heb geen ondersteuning meer nodig o Ik kan een ander ondersteunen

4. Reflectie

4.1	De leerkracht zet verschillende **reflectiemethoden in.**
4.2	De leerkracht laat kinderen **reflecteren op de samenwerking** met behulp van de reflectiebox.
4.3	De leerkracht laat kinderen **feedback** geven **op** zijn **eigen functioneren**.
4.4	De leerkracht is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en **gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen** om zich verder te ontwikkelen.
4.5	De leerkracht stemt zijn persoonlijke ontwikkelingsplan af op het beleid van het DKC en handelt in overeenstemming met de identiteit en Daltonvisie van het DKC.

Geef een (concreet)voorbeeld van hoe je dit jaar bezig bent met de ontwikkeling van deze competentie:
De ontwikkeling van welke indicator(en) van deze competentie vind je specifiek belangrijk voor het werken op ons DKC?
Welke waardering geef jij jezelf ten aanzien van deze competentie? o Ik heb nog structurele hulp nodig o Ik heb soms nog ondersteuning van anderen nodig o Ik heb geen ondersteuning meer nodig o Ik kan een ander ondersteunen

5. Effectiviteit

5.1	De leerkracht behaalt zijn leerdoelen.
5.2	De leerkracht gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.3	De leerkracht zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.4	De leerkracht stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van de kinderen.
5.5	De leerkracht daagt kinderen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.6	De leerkracht geeft kinderen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van dit individu.
5.7	De leerkracht analyseert de leerproblemen van kinderen die de leerdoelen niet halen.

Geef een (concreet)voorbeeld van hoe je dit jaar bezig bent met de ontwikkeling van deze competentie:
De ontwikkeling van welke indicator(en) van deze competentie vind je specifiek belangrijk voor het werken op ons DKC?
Welke waardering geef jij jezelf ten aanzien van deze competentie? o Ik heb nog structurele hulp nodig o Ik heb soms nog ondersteuning van anderen nodig o Ik heb geen ondersteuning meer nodig o Ik kan een ander ondersteunen